

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ім. В.М.КОРЕЦЬКОГО

**ВИКОНАВЧА ВЛАДА
і
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО**

За загальною редакцією
В.Б. АВЕР'ЯНОВА

Серія наукових видань

"Адміністративно-правова реформа в Україні":

Державне управління: теорія і практика. - К., 1998.

Державна служба: організаційно-правові основи і шляхи розвитку. - К., 1999.

Виконавча влада і адміністративне право. - К., 2002.

Видавничий Дім "Ін-Юре"

УДК 342.9
ББК Х 621
В65

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту держави і права
ім. В.М. Корецького НАН України
4 липня 2002 р. (протокол № 7)*

Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. — К.: Видавничий Дім "Ін-Юре", 2002. — 668 с.

У книзі, яка є черговою публікацією в серії наукових видань "Адміністративно-правова реформа в Україні", висвітлюються науково-теоретичні засади і актуальні проблеми функціонування виконавчої влади та її правового регулювання в Україні. Переважне місце відведено розгляду ключових інститутів виконавчої влади і адміністративного права, що вимагають першочергової уваги в ході проведення в Україні адміністративної реформи.

Завдяки систематизованому викладу теоретико-методологічних і науково-прикладних знань у галузях державного управління і адміністративного права монографія розрахована не тільки на науковців і фахівців державного апарату, а й буде корисною для викладачів, аспірантів і студентів вищих закладів освіти, а також широкого кола читачів, що цікавляться проблематикою адміністративної реформи.

ISBN 8088-15-6

Рецензенти:

А. О. Селіванов, доктор юридичних наук, професор

В.І. Семчик, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України

*Видання здійснено за підтримки
КИЇВСЬКОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРУ
АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ЦЕНТРУ ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ РЕФОРМ
та за сприянням
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРАВА*

ISBN 8088-15-6

© Автори, 2002
© "Юрнаукацентр", 2002

Суспільна роль виконавчої влади серед гілок державної влади визначається тим, що саме у процесі її реалізації відбувається реальне втілення в життя законів та інших нормативних актів держави, практичне застосування важелів державного регулювання й управління важливими процесами суспільного розвитку. Сам характер виконавчої влади, зумовлений її об'єктивним призначенням — виконанням законів та інших правових актів, підтверджує єдність цієї гілки влади зі змістом управлінської діяльності держави, яка найчастіше ідентифікується з поняттям "державне управління".

За роки незалежності України поки що не вдалося побудувати функціонально достатню та структурно несуперечливу систему виконавчої влади. І це виявляється у недосконалості багатьох складових елементів механізму державного управління.

Подоланню багатьох недоліків у сфері виконавчої влади має сприяти здійснення адміністративної реформи, її метою є поетапне створення на наукових принципах ефективнішої і демократичнішої системи державного управління, яка має бути достатньо прозорою для громадськості, а витрати на її утримання були б адекватними фінансово-економічному стану держави. Дедалі стає все більш очевидним, що без повноцінної адміністративної реформи в Україні неможливе системне і результативне проведення інших реформ, насамперед економічних і соціальних.

Тривалий час багато хто з вітчизняних дослідників доводив, що послідовне й глибоке реформування виконавчої влади, державного

управління неможливе без наукової моделі, без певної наукової концепції. На сьогодні такої перешкоди в Україні немає, оскільки відповідна Концепція підготовлена створеною Президентом України у 1997 р. Державною комісією з проведення в Україні адміністративної реформи. До речі, Концепція адміністративної реформи в Україні на час її офіційного визнання в 1998 р. була єдиною в країнах СНД.

Отже, суттєвою особливістю адміністративної реформи в нашій країні є те, що з самого початку була зроблена спроба поставити її проведення на дійсно наукову основу.

Разом з тим варто нагадати, що на той час серйозних науково-правових напрацювань стосовно змісту, напрямів та шляхів реформування в адміністративній сфері практично не було. Адже в минулі роки юридична наука, за радянською традицією, обмежувалася формальним описуванням та компліментарним коментуванням подій, що відбувалися в державному апараті, особливо коли питання торкалися вищих ешелонів влади. Інакше кажучи, українська правова наука (як, втім, й інші суспільні науки) не була достатньо готова до методологічного обґрунтування глибоких сутнісних перетворень у системі виконавчої влади.

Та й нині, на жаль, наука поки що незадовільно виконує функцію об'єктивного і незалежного спостерігача й експерта стосовно процесів адміністративного реформування. Наприклад, ще й досі майже немає спеціальних наукових праць, присвячених критичному аналізу важливих аспектів Концепції адміністративної реформи та практики її впровадження. Як поодинокі винятки, що тільки підтверджують правило, можна навести науково-публіцистичну книгу Голови Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи Л.М. Кравчука "Держава і влада: досвід адміністративної реформи в Україні" (К., 2001. - 190 с.) та деякі розділи узагальнюючого видання Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України "Державотворення і правотворення в Україні" (К., 2001. - 656 с.).

Що ж стосується спеціалізованих науково-юридичних джерел, то тут цілеспрямована увага власне питанням адміністративної реформи приділяється лише в публікаціях започаткованого у 1999 р. Інститутом держави і права спільно з членами Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи циклу наукових доповідей "Проблеми адміністративної реформи та реформи адміністративного права України". Зокрема, на цей час видані такі наукові доповіді: "Наукові засади вирішення організаційно-правових проблем адміністративної реформи в Україні" (К., 1999. - 48 с.); "Державне управління та адміністративне право: актуальні проблеми реформування" (К., 1999. — 52 с.); "Наукові засади реформування державної служби в Україні" (К., 2000. - 56 с.); "Державний контроль у сфері виконавчої влади" (К., 2000. - 60 с.); "Відповідальність у державному управлінні та адміністративне право" (К., 2001. - 70 с.).

З огляду на незадовільний у цілому стан теоретичного супроводження адміністративної реформи потрібний постійний науковий моніторинг ходу, глибини і наслідків впровадження Концепції адміністративної реформи. Його основу має становити проведення системної науково-аналітичної оцінки того, що зроблено, і на цій підставі — виявлення обґрунтованості і корисності самих концептуальних ідей, мети і завдань. У тому числі важливою складовою сучасного наукового моніторингу стану реалізації згаданої Концепції слід вважати здійснення регулярного перегляду її змістовного наповнення та основних ідей і конкретних напрямів, шляхів і засобів їх впровадження з метою уточнення, а за необхідності — доповнення і навіть оновлення її положень. Адже за минулих майже чотири роки проведення адміністративної реформи відбулась досить значна, так би мовити, "експлуатація" творчого, ідейного потенціалу Концепції, і цей ресурс на сьогодні істотно вичерпався.

Вагома роль у поступовому оновленні концептуального забезпечення адміністративної реформи належить правовій науці. Причому головне місце тут належить науці адміністративного права, яка включає до свого предмета організаційно-правові аспекти так званої теорії державного управління, що є комплексною, міждисциплінарною галуззю знань. Відтак, лише в конструктивному поєднанні здобутків адміністративно-правової науки з результатами деяких інших юридичних, а також і неюридичних досліджень проблематики виконавчої влади і державного управління можливий реальний прогрес у покращенні концептуальних засад адміністративної реформи в Україні.

Враховуючи наведені обставини, автори пропонованої книги мали на меті як узагальнити новітні досягнення українських і зарубіжних науковців, так і в міру своїх можливостей розширити та поглибити фундаментальні дослідження проблем організації, функціонування та правового регулювання виконавчої влади, державного управління. Значна увага приділена аналізу закономірностей і особливостей розвитку та реформування таких найвагоміших інститутів виконавчої влади, як: правовий статус людини у сфері виконавчої влади; органи виконавчої влади, їх функції та компетенція; державна служба; адміністративні процедури й адміністративні договори; адміністративно-правові режими і надання управлінських послуг; контроль у державному управлінні; дисципліна і відповідальність у державному апараті.

Особливий наголос у книзі зроблено на постановці та розв'язанні завдань реформування українського адміністративного права, створення нової доктринальної моделі адміністративного праворозуміння, яка була б орієнтована на запровадження принципу верховенства права, послідовну гармонізацію з європейськими принципами і стандартами адміністративного права.

Як вирішальна проводиться теза про те, що, на противагу колишній доктринальній традиції, сучасне адміністративне право має розглядатися як засіб забезпечення належної реалізації та дієвого захисту прав і свобод людини і громадянина у сфері виконавчої влади. Доводиться, що в основу сучасного реформування українського адміністративного права має бути покладено передбачений Конституцією України принцип верховенства права, котрий означає підпорядкування діяльності державних інститутів потребам реалізації та захисту прав людини, їх пріоритетність перед усіма іншими цінностями демократичної, соціальної, правової держави.

Такий підхід обумовлює необхідність правильного визначення пріоритетів у процесі здійснення адміністративної реформи. Суть проблеми в тому, щоб розв'язання завдань структурно-функціональних реорганізацій і проходження державної служби в органах виконавчої влади було органічно поєднане із завданнями поглиблення демократизації державного управління.

Більше того, всупереч протилежним поглядам багатьох фахівців, слід утверджувати думку про те, що, зрештою, аспекти раціоналізації державного управління мають бути підпорядковані аспектам його демократизації і гуманізації. Адже за своєю суттю адміністративна реформа означає наближення апарату виконавчої влади до потреб суспільства й кожної окремої людини і створення такої системи державного управління, яка відповідала б стандартам демократичної, правової держави із соціальне орієнтованою ринковою економікою.

На жаль, саме в цьому демократичному "вимірі" здійснення адміністративної реформи зустрічає найбільше перешкод і потребує найбільшої підтримки, в тому числі і доктринальної. І це не дивно, оскільки складність справи полягає в тому, щоб замість домінуючої дотепер ідеології "панування" держави над людиною на справі впроваджувати протилежну - ідеологію "служіння" держави інтересам людини.

Мета "служіння" держави інтересам людини, хоч і знайшла пряме текстуальне відтворення в Концепції адміністративної реформи, але поки що не стала пануючою ані в свідомості державних службовців, ані в практичній діяльності органів виконавчої влади. Це дуже важке завдання, оскільки потребує якісно нового погляду на сутність та функціональну орієнтацію виконавчої влади.

Вирішальна роль у правовому забезпеченні такої зміни належить адміністративному праву, яке є необхідною умовою і засобом функціонування: публічної влади щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Але українське адміністративне право поки що не здатне достатньою мірою відповісти на цей "виклик часу". Важливо й те, що фактично роль цієї галузі права залишається істотно деформованою.

З огляду на це адміністративне право потребує суттєвого і комплексного реформування. І вирішальне завдання такого реформування полягає не в тому, щоб просто покласти ідеї верховенства права в основу наукового тлумачення суспільної ролі адміністративного права, а в тому, щоб ці ідеї були фактично реалізовані у ключових напрямках його реформування, сприяючи при цьому його гармонізації з європейськими принципами адміністративного права.

Найпомітніша особливість сучасної "європейської традиції" у розвитку вітчизняного адміністративного права полягає тому, що у демократичному суспільстві увага держави щодо вирішення проблеми прав людини акцентується не стільки на захисті порушених прав, скільки на утвердженні пріоритету прав і свобод людини в усіх сферах її взаємодії з державою, її органами і посадовими особами. В пропонованій книзі обґрунтовується, що саме такою і має бути нова орієнтація національного адміністративного права. І саме через це автори значну увагу

приділили узагальненню європейського досвіду організації виконавчої влади і трансформації адміністративно-правових систем.

Виконання багатоаспектних завдань дослідження: обумовило залучення до авторського колективу, поряд з переважною участю вчених-адміністративістів і управлінців, також окремих провідних дослідників проблематики загальної теорії держави і права, конституційного права, судоустрою і судочинства.

Ця книга продовжує серію наукових видань "Адміністративно-правова реформа в Україні", підготовка якої здійснюється творчим колективом дослідників на базі відділу проблем державного управління: та адміністративного права ІДП ім. В.М. Корецького НАН України і була розпочата монографіями: Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. — К.: Юрінком Інтер, 1998. — 432 с.; Державна служба: організаційно-правові основи і шляхи розвитку / За заг. ред. В.Б. Авер'янова — К.: Ін-Юре, 1999. — 272 с.

Книгу підготували: **В.Б.Авер'янов** (керівник авторського колективу) — передмова; розд. I, гл. 1,2; розд. II, гл. 1; розд. IV, гл. 1; розд. VI, гл. 1,2; розд. VII, гл. 1, 4; післямова; **О.Ф.Андрійко** — розд. VII, гл. 4; розд. X, гл. 1,2; **Н.В.Кізіма** — розд. XIII, гл. 2,4; **Л.Є.Кисіль** — розд. IV, гл. 5 (співавтор **О.Д.Крупчан**); розд. VII, гл. 3; **В.Л.Коваленко** — розд. VIII, гл. 3; розд. IX, гл. 1,2,4,5; **Д.М.Лук'янець** — розд. X, гл. 4 (співавтор **О.Д.Крупчан**); розд. ХП, гл. 1,2,3,4; **В.Л.Наумов** — розд. V гл. 6; **В.І.Полухович** — розд. V, гл. 1; **В.І.Борденюк** — розд. I, гл. 4; розд. X, гл. 5; **В.М.Шаповал** — розд. I, гл. 3 (співавтор **В.П.Єрмолін**); розд. II, гл. 2; розд. III, гл. 1,2,3 (співавтор **В.П.Єрмолін**); розд. V, гл. 5; **Ю.П.Битяк** — розд. II, гл. 5; **С.В.Ківалов** — розд. XI, гл. 1; **М.П.Орзіх** — розд. XI, гл. 2; **В.М.Гарашук** — розд. X, гл. 3; **В.С.Стефанюк** — розд. V, гл. 4; розд. XI, гл. 4; **А.Комзюк** — розд. XIV, гл. 1,2,3; **І.Б.Коліушко** — розд. IV, гл. 4 (співавтор **В.П.Тимошук**); розд. VI, гл. 3; розд. VII, гл. 2; розд. VIII, гл. 1; розд. XIII, гл. 1 (співавтор **І.П.Голосніченко**); **Н.В.Александрова** — розд. П, гл. 4; розд. V, гл. 3; розд. VI, гл. 5; **О.Ю.Оболенський** — розд. VIII, гл. 5; **О.І.Харитонова** — розд. II, гл. 3; **О.О.Крестьянінов** — розд. II, гл. 6; **М.А.Бояринцева** — розд. IV, гл. 2,3; **В.К.Колпаков** — розд. V, гл. 2; **Г.Й.Ткач** — розд. VI, гл. 4; **Д.М.Динівський** — розд. IV, гл. 6; розд. VIII, гл. 6; **Т.О.Коломоєць** — розд. XIII, гл. 3; **О.В.Д'яченко** — розд. XIII, гл. 5; **В.О.Тимофєєв** — розд. VIII, гл. 4; **В.М.Філіпповський** — розд. VIII, гл. 2; **М.К.Якимчук** — розд. XI, гл. 3; **Н.В.Янюк** — розд. IX, гл. 3; **Я.Гонцяж** — розд. XI, гл. 5.

ПЕРЕДМОВА.....9

Частина перша

ВИКОНАВЧА ВЛАДА:

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Розділ I. Виконавча влада в Україні:

організаційно-правові засади.....17

Глава 1. Виконавча влада як об'єкт організаційно-правового дослідження.....17

Глава 2. Основні види органів виконавчої влади в Україні.....24

Глава 3. Президент України і виконавча влада.....36

Глава 4. Місцеве самоврядування в контексті децентралізації державної влади.....44

Розділ II. Адміністративне право – провідна галузь правового регулювання виконавчої влади.....60

Глава 1. Доктринальні засади сучасного розвитку і реформування українського адміністративного права.....60

Глава 2. Зasadниче значення Конституції України щодо адміністративного права.....73

Глава 3. Сутнісні ознаки адміністративного права як галузі публічного права.....76

Глава 4. Нормативний масив адміністративного права: загальні риси.....83

Глава 5. Адміністративні договори як особлива форма регулювання управлінських відносин.....94

Глава 6. Адміністративно-правові режими: їх призначення, зміст і види.....103

Розділ III. Політико-правові засади організації виконавчої влади в зарубіжних країнах.....115

Глава 1. Організація виконавчої влади за умов парламентського правління.....115

Глава 2. Організація виконавчої влади за умов президентської республіки.....125

Глава 3. Організація виконавчої влади за умов змішаної республіканської форми державного правління.....132

Частина друга

ЛЮДИНА І ВИКОНАВЧА ВЛАДА: СТАНОВЛЕННЯ

НОВОГО ТИПУ ВЗАЄМВІДНОСИН

Розділ IV. Права громадян та їх забезпечення у

сфері виконавчої влади.....147

Глава 1. Спрямованість на забезпечення прав громадян - демократична сутність виконавчої влади.....147

Глава 2. Зміст адміністративно-правового статусу громадян України.....155

Глава 3. Основні напрямки реалізація прав громадян у сфері виконавчої влади.....163

Глава 4. Адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання.....170

Глава 5. Європейський досвід законодавчого регулювання адміністративних процедур.....	178
Глава 6. Роль державної ювенальної політики у забезпеченні прав людини: постановка проблеми.....	186
Розділ V. Розвиток правових засобів захисту прав громадян у сфері виконавчої влади.....	192
Глава 1. Інститут оскарження в адміністративному порядку: загальні засади.....	192
Глава 2. Порядок оскарження в органах внутрішніх справ.....	202
Глава 3. Питання оскарження рішень, дій та бездіяльності податкових органів.....	209
Глава 4. Адміністративна юстиція як провідна форма судового захисту прав громадян.....	217
Глава 5. Роль Конституційного Суду України у захисті прав людини.....	228
Глава 6. Роль і завдання "українського омбудсмена".....	236
Частина третя	
ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В КОНТЕКСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ	
Розділ VI. Проблеми удосконалення правового статусу органів виконавчої влади.....	247
Глава 1. Компетенція органів виконавчої влади: загальна характеристика змісту.....	247
Глава 2. Конституційні засади організації та діяльності Кабінету Міністрів України.....	257
Глава 3. Актуальні проблеми законодавчого врегулювання статусу Кабінету Міністрів України.....	265
Глава 4. Дискреційні повноваження та адміністративний розсуд в діяльності органів виконавчої влади.....	275
Глава 5. Правові акти управління як провідна форма реалізації повноважень органів виконавчої влади.....	284
Розділ VII. Правові проблеми удосконалення організації та діяльності органів виконавчої влади.....	290
Глава 1. Центральні органи виконавчої влади: основні напрямки реформування.....	290
Глава 2. Запровадження в органах виконавчої влади політичних посад та їх правовий статус.....	297
Глава 3. Інститут державних секретарів міністерств: порівняння вітчизняного та європейського досвіду.....	306
Глава 4. Науково-методичні засади проведення функціонального аналізу в органах виконавчої влади.....	317
Частина четверта	
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА У СФЕРІ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ: ЗМІСТ І СТРАТЕГІЯ РЕФОРМУВАННЯ	
Розділ VIII. Розвиток організаційно-правових засад державної служби та її кадрового забезпечення.....	331
Глава 1. Основні напрямки реформування державної служби на сучасному етапі.....	331
Глава 2. Питання конкурсного відбору і призначення на посади державних службовців.....	342
Глава 3. Інститут проходження державної служби....	350
Глава 4. Підвищення стимулюючої ролі оплати праці державних службовців.....	356
Глава 5. Система підготовки і підвищення кваліфікації кадрів державної служби: проблеми розвитку.....	364
Глава 6. Деякі питання формування молодих кадрів управління.....	378
Розділ IX. Актуальні проблеми удосконалення законодавства про державну службу.....	383
Глава 1. Поняття "державна служба" і "державні службовці" у світлі зарубіжних моделей державної служби.....	383
Глава 2. Типи і види державної служби: проблеми	

класифікації.....	392
<i>Глава 3. Співвідношення понять "посадова особа" і "службова особа".....</i>	<i>399</i>
<i>Глава 4. Проблеми правового регулювання поведінки державних службовців.....</i>	<i>410</i>
<i>Глава 5. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: необхідність публічно-правового регулювання.....</i>	<i>418</i>
Частина п'ята	
ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ	
Розділ X. Зміст державного контролю та його правові засади.....	427
<i>Глава 1. Державний контроль: нові погляди на його сутність і призначення.....</i>	<i>427</i>
<i>Глава 2. Види державного контролю та їх правове регулювання.....</i>	<i>437</i>
<i>Глава 3. Контроль та нагляд в державному управлінні: порівняльна характеристика.....</i>	<i>453</i>
<i>Глава 4. "Презумпція знання закону" у світлі забезпечення об'єктивності контролю.....</i>	<i>460</i>
<i>Глава 5. Контроль у сфері місцевого самоврядування та його зв'язок з державним управлінням.....</i>	<i>467</i>
Розділ XI. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади.....	475
<i>Глава 1. Парламентський контроль - вища форма державного контролю.....</i>	<i>475</i>
<i>Глава 2. Конституційні засади парламентського контролю щодо виконавчої влади.....</i>	<i>481</i>
<i>Глава 3. Прокурорський нагляд за додержанням законів у сфері виконавчої влади.....</i>	<i>491</i>
<i>Глава 4. Судовий контроль: поняття і види.....</i>	<i>498</i>
<i>Глава 5. З досвіду функціонування системи державного контролю в Польщі.....</i>	<i>504</i>
Частина шоста	
ООНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ	
Розділ XII. Теоретичні засади розвитку адміністративно-деліктного законодавства.....	513
<i>Глава 1. Юридична природа відповідальності у сфері адміністративно-правового регулювання.....</i>	<i>513</i>
<i>Глава 2. Уточнення поняття та класифікації підстав адміністративної відповідальності.....</i>	<i>529</i>
<i>Глава 3. Юридичні особи як суб'єкти адміністративної відповідальності.....</i>	<i>542</i>
<i>Глава 4. Різновиди адміністративних правопорушень та особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.....</i>	<i>553</i>
Розділ XIII. Актуальні проблеми адміністративної відповідальності та шляхи їх розв'язання.....	569
<i>Глава 1. Розмежування адміністративних і кримінальних проступків: постановка проблеми....</i>	<i>569</i>
<i>Глава 2. Адміністративні стягнення та удосконалення їх правового регулювання.....</i>	<i>576</i>
<i>Глава 3. Штраф як найпоширеніший вид адміністративних стягнень та його застосування..</i>	<i>588</i>
<i>Глава 4. Економічні санкції: питання їх правової природи.....</i>	<i>594</i>
<i>Глава 5. Особливості адміністративної відповідальності осіб, що обіймають посади в державних органах.....</i>	<i>606</i>
Розділ XIV. Адміністративно-юрисдикційне провадження: проблеми удосконалення.....	616
<i>Глава 1. Розвиток загальних положень провадження в справах про адміністративні правопорушення....</i>	<i>616</i>
<i>Глава 2. Уточнення складу учасників провадження та розвиток їх правового статусу.....</i>	<i>623</i>
<i>Глава 3. Удосконалення процедур провадження.....</i>	<i>632</i>
ПІСЛЯМОВА.....	646
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	651
ОСНОВНІ НАУКОВІ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОНАВЦІВ З ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА (за час з 1980 року).....	661

